

Behandeling

Palliatieve sedatie

Palliatieve sedatie is het opzettelijk verlagen van het bewustzijn in de stervensfase.

Dit gebeurt met medicijnen. Afhankelijk van de dosering wordt u soezerig, slaperig of valt u in een soort diepe slaap waaruit u meestal niet meer vanzelf ontwaakt. Door de sedatie krijgt u rust, zowel lichamelijk als geestelijk. De bedoeling van diepe sedatie is dat u zonder pijn of benauwdheid kunt sterven. In deze informatie leest u meer over deze behandeling.

Hoe verloopt de behandeling?

Hier vindt u alle belangrijke informatie

Wat is palliatieve sedatie?

U heeft met uw behandelend arts gesproken over palliatieve sedatie. Deze folder is bedoeld voor patiënten die nog maar kort te leven hebben. U begint nu aan de laatste fase van de ziekte, of zult daar binnenkort mee te maken krijgen. Uw arts zorgt ervoor dat u zo min mogelijk last heeft van pijn, benauwdheid, verwardheid of misselijkheid. Soms lukt dat niet met de gewone medicijnen. Op dat moment kan palliatieve sedatie een mogelijkheid zijn.

Hoe werkt palliatieve sedatie?

Het doel van palliatieve sedatie is niet perse slaap, maar bedoeld om uw klachten te verminderen en dat u zo min mogelijk lijdt. Uw situatie bepaalt hoe diep u gesedeerd moet worden. Soms kunt u aanspreekbaar blijven (oppervlakkige sedatie), in andere gevallen is diepe sedatie noodzakelijk.

Meestal krijgt u de medicijnen 24 uur per dag toegediend (continue sedatie). Het is ook mogelijk dat u de sedatie alleen 's nachts of een deel van de dag krijgt (intermitterende sedatie). In de periode dat u geen medicijnen krijgt, kunt u met uw naasten praten. In de allerlaatste fase van uw leven (denk aan minder dan een week) geeft de arts bijna altijd continue sedatie, tot aan uw overlijden.

Wanneer kiest uw arts voor continue diepe sedatie?

Alleen in de stervensfase en wanneer alle andere behandelingen niet meer helpen om het lijden draaglijk te maken.

Wie beslist over palliatieve sedatie?

Palliatieve sedatie is een medische handeling. Uw arts moet zich daarom houden aan richtlijnen en moet zorgvuldig handelen. Het starten van palliatieve sedatie is een ingrijpende beslissing. Als uw toestand ineens slechter wordt, moet de arts snel kunnen ingrijpen.

Daarom bespreekt de arts dit bijna altijd vooraf met u en uw naasten. U hebt zo genoeg tijd om afscheid te nemen van elkaar. Wilt u geen palliatieve sedatie dan mag u dat natuurlijk ook tegen uw arts zeggen.

Is palliatieve sedatie een soort euthanasie?

Palliatieve sedatie is geen euthanasie. Bij euthanasie is er sprake van levensbeëindiging op verzoek van de patiënt. Bij palliatieve sedatie gaat het om een natuurlijk overlijden.

Wat gebeurt er tijdens de behandeling?

De arts bekijkt welk medicijn bij u past en hoeveel u nodig heeft. Het is moeilijk te voorspellen hoe snel een medicijn werkt. Dat is bij elke patiënt weer anders. Soms duurt het een tijd totdat u geen last meer heeft van pijn of andere klachten. U krijgt de medicijnen via een infuusnaaldje dat ook verbonden kan worden met een pompje, dat steeds de juiste hoeveelheid regelt.

Zo nodig past de arts de dosis en het soort medicijn aan. Uw arts beoordeelt uw situatie regelmatig, en overlegt met alle betrokkenen over het verloop van de sedatie.

Kunt u vanzelf wakker worden uit palliatieve sedatie?

Als uw bewustzijn sterk is verlaagd met sedatie, lijdt u niet meer. Ook niet als u soms beweegt. Het gebeurt heel af en toe wel eens dat een patiënt toch weer wakker wordt. Dan zijn andere medicijnen of een combinatie van medicijnen nodig.

Hoe verloopt uw verzorging tijdens de palliatieve sedatie?

De arts start met palliatieve sedatie in de stervensfase. In die fase drinkt u nog maar heel weinig, of zelfs helemaal niet meer, omdat uw lichaam er niet meer om vraagt. Het is daarom niet zinvol om u via een infuus of sonde vocht of voeding te geven. Het is wel belangrijk om uw mond te verzorgen en vochtig te houden.

Om te voorkomen dat u onrustig wordt van een volle blaas wordt vaak een blaaskatheter ingebracht. Verder blijft de lichamelijke verzorging gewoon doorgaan, als dat mogelijk is en gewenst. Ook blijft het bijvoorbeeld belangrijk dat degene die u verzorgt, u regelmatig in bed draait om doorliggen te voorkomen.

Samenvattend

- Continue palliatieve sedatie is het verlagen van het bewustzijn in de stervensfase.
- Het doel van palliatieve sedatie is het verlichten van klachten.
- Palliatieve sedatie is een medische beslissing. De arts bepaalt of en wanneer het kan worden ingezet.
- Palliatieve sedatie kan worden ingezet als:
  - Uw arts denkt dat u binnen enkele dagen tot hooguit 2 weken zult overlijden.
  - Uw klachten niet op een andere manier kunnen worden verminderd.
- Palliatieve sedatie is géén euthanasie. Sedatie verkort het leven niet.

Heeft u nog vragen?

Als u nog vragen heeft, blijf daar dan niet mee rondlopen! Bespreek ze met uw arts of verpleegkundige.

Code ALG-044